

Psalm 81:5 – wat is de hier genoemde ‘wet’?

In Psalm 81:5 staat:

Want dit is een wet in Israël,
een verordening van Jakobs God,
een inzetting, die Hij heeft ingesteld inzake Josef,
toen Hij optrok tegen het land Egypte ...

Veelal wordt deze ‘wet, verordening, inzetting’ van toepassing gebracht op de oproep om op de ramshoorn te blazen op de dag van het feest, zoals beschreven in Psalm 81:4 (zie ook de toelichting over dat vers).

Rabbi Avrohom Chaim Feuer citeert Rashi in zijn toelichting hierop in zijn *Tehillim*-vertaling:

- The *shofar* is sounded on Rosh Hahanah not because of mere custom, but because God has commanded this as a “**chóq**, decree, for Israel on this day of Judgment for the God of Jacob (Rashi).

Aanvullende commentaren gaan in dezelfde richting.

De kanttekening bij de Statenvertaling zegt eenvoudig: ‘te weten, de bazuin te blazen.’

Dr. A.H. Edelkoort meldt in de kanttekeningen bij Het Boek der Psalmen in de NBG-vertaling:

- ‘Hier wordt bedoeld op de voorschriften omtrent dergelijke feestdagen, die in de Pentateuch te vinden zijn.’

Dat klinkt op zichzelf niet onredelijk, ware het niet dat juist over de voorgaande verzen (met name vers 4) wordt gezegd:

- ‘Welke feestdag hier bedoeld is, is moeilijk te zeggen. Somm. Denken aan het Nieuwjaarsfeest; andd. aan het iets later vallend Loofhuttenfeest; weer andd. aan het Paasfeest. Elke beslissing is hier willekeurig.’

Prof. Friedrich Baethgen schrijft in *Handkommentar zum Alten Testament – die Psalmen*:

- ‘Zu diese Feier ist Israel verpflichtet durch die Göttliche Anordnung’

Tegelijk meldt hij echter over de verplichting voor blazen van de ramshoorn, de **sjofar**:

- ‘... was im Gesetz nur für den Eintritt des Jubeljahres vorgeschrieben ist, Lev 25, 9’

Dat men tot deze conclusie komt is niet onbegrijpelijk. Vers 5 begint met het woordje **kié**, ‘want’. En hiermee lijkt in vers 5 de reden te worden gegeven voor het blazen van de ramshoorn. Punt. Een bezwaar is echter al te zien tussen de regels door in de bovenstaande citaten; van die nadrukkelijke wettelijke instelling is niet zoveel sprake. Bovendien wordt mijns inziens de structuur van de psalm verdoezeld.

Er is namelijk ook een andere opvatting mogelijk, waarbij het genoemde woordje ‘want’ van toepassing wordt gebracht op de gehele passage van vers 2-4 - er is in feite geen aanleiding om het blazen van de ramshoorn zo te isoleren van de andere vormen van muzikale vreugde en gejuich. Dat verheuging voornamelijk op een voorgeschreven decreet zou berusten is te mager. Temeer omdat die reden voor gejuich zo expliciet wordt vermeld! Een werkelijke reden voor vreugde is de afgekondigde invrijheidstelling van het volk!

- Vers 7: ‘Zijn schouder heb Ik ontdaan van de last, zijn handen van het verslepen van manden.’

Dát decreet is thematisch voor de rest van de Psalm; het is de gemeenschappelijke noemer waaronder een aantal ogenschijnlijk losstaande gedachten zich verenigen.

Het is overduidelijk dat in vers 7 Jehovah God aan het woord is; die verkregen vrijheid, dat is een wet, een verordening en een inzetting. Om dit in perspectief te plaatsen hieronder eerst een overzicht met de transliteratie, woord-voor-woord vertaling en de TLVG-vertaling.

har.nlénoe l.eelohléim "oezénoe haarlé.oe" l.eelohéel ja."aqóv	jubelt tot God onze sterkte juicht tot God van Jakob	2 Jubelt voor God, Hij, onze sterkte! Juicht Hem toe, Jakobs God!
S.óe-zim.ráah oe.t.nóe-tóf klinóor naa."lém "fm-náavel	hef aan muziek en geeft tamboerijn lier lieflijk, aangenaam met harp	3 Heft aan de muziek en slaát aan, de tamboerijn, de lier, zo lieflijk, met daarbij de harp!
tiq."óe va."chódeSJ Sjoofáar ba.kéeseh l.jóom "chagénoe	geeft een stoot bij de nieuwe maand sjofar/hoorn bij de bedekte (maan) voor dag ons feest	4 Blaast de ramshoorn, bij nieuwe maand, bij nieuwe maan, voor de dag van ons feest!
kié "chóq l.jiS.raa.éel hóe miSJ.páaT l.eelohéel ja."aqóv	want/hetgeen een decreet voor Israël datzelf een rechterlijke uitspraak van God van Jakob	5 Want dit is een wet in Israël, een verordening van Jakobs God,
"eedóet bi.j.hooséef Saamóo b.TSeetóo "ál-éreTS miTS.ráajim S.fat ló-jaada."te eSJ.máa"	een vermaning in Jehosef hij heeft hem geplaatst bij zijn uitgaan over land Egypte taal die niet heb ik gekend luister ik naar	6 een inzetting, die Hij heeft ingesteld inzake Josef, toen Hij optrok tegen het land Egypte (waar ik naar mij onbekende taal te luisteren had):
hasieróotie mi.séevel SJich.móo kafáaw ml.dóed ta."avór.naah	ik heb weggedaan van last zijn schouder zijn handpalmen van draagmand gaan zij voorbij	7 ‘Zijn schouder heb Ik ontdaan van de last, zijn handen van het verslepen van manden.’

Interessant is vers 6c, waar collectief Israël aan het woord is. Sommigen betrekken dit op de taalverschillen tussen de twee volkeren, andere commentaren willen die onbekende spraak betrekken op de uitspraak van Jehovah in vers 7. De kanttekening bij de Statenvertaling zegt:

- ‘De hebreeuwse en egyptische talen verschilden zoo zeer van elkander, dat de een den ander niet verstond; te weten, in het begin, als zij eerst in Egypte kwamen. Zie Gen. 42, vs 23. Sommigen nemen dit alzoo, dat de profeet hier wil zeggen, dat Israël te dien tijde nog niet verstond de aanspraak van God, als daartoe nog niet gewend zijnde.’

In de TLVG-vertaling is 6c opgevat als een tussenzin die iets zegt over de situatie in Egypte; deze tussenzin is met opzet tussen haakjes geplaatst om het te scheiden van Jehovah’s uitspraak.

Het vervolg, vers 8-11 is óók een uitspraak van Jehovah, rechtstreeks gericht tot Israël, maar slaat op een latere periode, de tocht door de woestijn, met daarin opgesloten een blijvende les.

Vers 12-15 is een uitspraak van Jehovah óver Israël, hun koppigheid en de impliciete belofte hen te helpen als zij zich weer tot Hem willen keren. De laatste twee versen bekronen dit thema.